

Briselē, 15.11.2013.
COM(2013) 906 final

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par pārmērīga valdības budžeta deficīta situācijas novēršanu Polijā

{SWD(2013) 605 final}

PADOMES IETEIKUMS

par pārmērīga valdības budžeta deficīta situācijas novēršanu Polijā

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 126. panta 7. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

tā kā:

- (1) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 126. pantu dalībvalstīm jāizvairās no pārmērīga valdības budžeta deficīta.
- (2) Stabilitātes un izaugsmes pakta pamatā ir mērķis panākt stabilu valdības finansiālo stāvokli, kas ir veids, kā stiprināt priekšnosacījumus cenu stabilitātei un spēcīgai, ilgtspējīgai izaugsmei, kura ir labvēlīga jaunu darbvietu radīšanai.
- (3) Saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma (EK līguma) 104. panta 6. punktu Padome 2009. gada 7. jūlijā nolēma, ka Polijā pastāv pārmērīgs budžeta deficīts, un sniedza ieteikumu novērst pārmērīgo budžeta deficītu ne vēlāk kā līdz 2012. gadam¹ saskaņā ar EK līguma 104. panta 7. punktu un 3. pantu Padomes 1997. gada 7. jūlija Regulā (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu². Lai ticamā un ilgtspējīgā veidā vispārējās valdības budžeta deficītu samazinātu tā, lai tas nepārsniegtu 3 % no IKP, Polijas iestādēm ieteica fiskālās stimulēšanas pasākumus 2009. gadā īstenot atbilstoši plānotajam, no 2010. gada vidējo gada strukturālo budžeta korekciju nodrošināt vismaz 1¼ % apmērā no IKP, formulēt sīki izstrādātus pasākumus, kas vajadzīgi, lai līdz 2012. gadam deficītu samazinātu zem atsaucēs vērtības, un ieviest reformas, ar kurām ierobežot primāro kārtējo izdevumu līmeni nākamajos gados. Padome noteica, ka termiņš efektīvai rīcībai ir 2010. gada 7. janvāris.
- (4) Komisija 2010. gada 3. februārī, pamatojoties uz Komisijas dienestu 2009. gada rudens prognozi, secināja, ka Polija atbilstīgi Padomes 2009. gada 7. jūlija ieteikumam ir veikusi vajadzīgos pasākumus, lai valdības budžeta deficītu samazinātu zem Līgumā noteiktās atsaucēs vērtības, un uzskatīja, ka tāpēc pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrā papildu pasākumi nav vajadzīgi. Savukārt, pamatojoties uz 2011. gada rudens prognozi, Komisija secināja, ka Polija atpaliek no noteiktā mērķa, un pieprasīja veikt papildu pasākumus, kurus Polija pieņēma un publiski paziņoja līdz 2012. gada 10. janvārim. Tādējādi 2012. gada 11. janvārī Komisija apstiprināja, ka Polijas iestādes ir efektīvi rīkojušās, lai laikus un ilgtspējīgā veidā novērstu pārmērīgo

¹ Visi dokumenti saistībā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru Polijā ir atrodami: http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/deficit/countries/poland_en.htm

² OV L 209, 2.8.1997., 6. lpp.

budžeta deficītu, un ka tobrīd Polijas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrā³ turpmāki pasākumi nebija jāveic.

- (5) Padome 2013. gada 21. jūnijā secināja, ka Polija ir efektīvi rīkojusies, taču norisinājušies negaidīti nelabvēlīgi ekonomikas notikumi, kas lielā mērā negatīvi ietekmēja valsts finanses, un pieņēma pārskatītus ieteikumus⁴. Tādējādi Polija atbilda nosacījumiem, lai pagarinātu pārmērīga vispārējās valdības budžeta deficīta novēršanas termiņu, kā noteikts 3. panta 5. punktā Regulā (EK) Nr. 1467/97. Padome ieteica Polijai līdz 2014. gadam novērst pārmērīga budžeta deficīta situāciju. Polijai būtu jāsasniedz pamata valsts budžeta deficīta mērķis 3,6 % no IKP 2013. gadā un 3,0 % no IKP 2014. gadā, kas, pamatojoties uz Komisijas dienestu atjaunināto 2013. gada pavasara prognozi, atbilst strukturālās bilances gada uzlabojumam 2013. un 2014. gadā attiecīgi vismaz 0,8 % no IKP un 1,3 % apmērā no IKP. Polijai būtu strikti jāīsteno jau pieņemtie pasākumi, vienlaikus papildinot tos ar papildu pasākumiem, kas būtu pietiekami, lai vēlākais līdz 2014. gadam novērstu pārmērīgo budžeta deficītu. Polijai būtu jāizmanto visi papildu ieguvumi budžeta deficīta samazināšanai. Padome noteica 2013. gada 1. oktobri kā termiņu, līdz kuram Polijai efektīvi jārikojas un saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1467/97 3. panta 4.a punktu jāsniedz detalizēts ziņojums par konsolidācijas stratēģiju, kas paredzēta šo mērķu sasniegšanai. Polija 2013. gada 2. oktobrī iesniedza ziņojumu par efektīvu rīcību, kuru pēc tam analizēja Komisija.
- (6) Padome [2013. gada 10. decembrī] saskaņā ar LESD 126. panta 8. punktu konstatēja, ka Polija 2013. gadā nav efektīvi rīkojusies, reaģējot uz Padomes 2013. gada 21. jūnija ieteikumu, kas sniegts saskaņā ar Līguma 126. panta 7. punktu.
- (7) Saskaņā ar LESD 126. panta 7. punktu un Padomes Regulas (EK) Nr. 1467/97 3. pantu Padomei ir pienākums attiecīgajai dalībvalstij sniegt ieteikumus par pārmērīga budžeta deficīta situācijas novēršanu noteiktā laikā. Ieteikumā jānosaka maksimāli sešu mēnešu termiņš, kurā attiecīgajai dalībvalstij ir efektīvi jārikojas, lai novērstu pārmērīgu budžeta deficītu. Turklāt ieteikumā par pārmērīga budžeta deficīta novēršanu Padomei būtu jāpieprasa, lai tiktu sasniegti gada budžeta mērķi, kas, pamatojoties uz prognozi, kura izmantota ieteikuma sagatavošanai, strukturālo bilanci (t. i., cikliski koriģēto bilanci, neskaitot vienreizējos un citus pagaidu pasākumus) gadā uzlabo par vismaz 0,5 % no IKP.
- (8) Laikposmā no 2001. līdz 2011. gadam vidējais reālais IKP pieaugums bija 4 % gadā, 2012. gadā ekonomiskās darbības ritms palēninājās, samazinoties līdz 1,9 %. Saskaņā ar ziņojuma par efektīvu rīcību pamatā esošo makroekonomisko scenāriju 2013. gadā reālajam IKP pieaugumam vēl būtu jāsamazinās līdz 1,5 % un pēc tam 2014. un 2015. gadā jāpalielinās līdz reālā IKP rādītājam attiecīgi 2,5 % un 3,8 % apmērā. Saskaņā ar Komisijas 2013. gada rudens prognozi ir paredzams reālā IKP pieaugums 1,3 % apmērā, kas pēc tam paātrināsies, lai sasniegtu 2,5 % 2014. gadā un 2,9 % 2015. gadā. Salīdzinājumā ar Polijas iestādēm Komisijas skatījums nav tik optimistisks attiecībā uz iekšzemes pieprasījuma pieaugumu prognozes periodā un jo īpaši privāto patēriņu un privātajiem ieguldījumiem.

³ Komisijas paziņojums Padomei par budžeta izpildes novērtējumu uzsāktās pārmērīga budžeta deficīta procedūras kontekstā pēc Komisijas dienestu 2011. gada rudens prognozes – COM(2012) 4 *final*, 11.1.2012.

⁴ Padomes ieteikums par pārmērīga valdības budžeta deficīta situācijas novēršanu Polijā, 2013. gada 21. jūnijs.

- (9) Polijas iestādes paredz 2013. gadā vispārējās valdības budžeta deficītu 4,8 % apmērā no IKP salīdzinājumā ar 3,9 % no IKP 2012. gadā. Pēc tam Polijas Finanšu ministrija 2014. gadā paredz pārpalikumu 4,5 % apmērā no IKP, kas rastos pensiju reformas projekta rezultātā, kas ietver aktīvu, kuru vērtība ir 8,5 % no IKP, vienreizēju nodošanu. Gaidāms, ka 2015. gadā vispārējās valdības budžeta bilance atkal būs ar 3 % deficītu no IKP.
- (10) Komisijas prognozes attiecībā uz 2013. un 2014. gadu ir līdzīgas Polijas iestāžu prognozēm. Komisija arī paredz deficītu 4,8 % apmērā no IKP 2013. gadā. Pasliktināšanās salīdzinājumā ar skaitli 3,9 % no IKP, kas norādīts pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras pamata scenārijā, galvenokārt ir saistīta ar ieņēmumu samazināšanos. 2014. gadā vispārējās valdības budžeta bilancē vajadzētu būt pārpalikumam (+4,6 % no IKP), ņemot vērā plānoto pensiju reformu. Attiecībā uz 2015. gadu Komisija nav tik optimistiska kā Polijas iestādes un sagaida vispārējās valdības budžeta deficītu 3,3 % apmērā no IKP. Atšķirība 0,3 procentpunktu apmērā no IKP ir galvenokārt skaidrojama ar mazāku pašreizējo ieņēmumu apjomu, pamatojoties uz zemāku nominālā IKP pieauguma prognozi, kā arī lielākiem valdības starppatēriņa izdevumiem. Mērķu sasniegšana deficīta jomā ir arī pakļauta riskiem īstenošanas jomā.
- (11) Turklāt ir jānorāda, ka pašreizējās deficīta prognozes ir balstītas uz EKS 95. No 2014. gada rudens tiks piemērots jauns noteikumu kopums (EKS 2010). Saskaņā ar jauno noteikumu kopumu aktīvu nodošana vairs netiks uzskaitīta par vispārējās valdības ieņēmumiem; tas nozīmē, ka vispārējās valdības budžetā ir gaidāms deficīts 4,2 % apmērā no IKP 2014. gadā un 3,9 % apmērā no IKP 2015. gadā⁵. Tā kā Padome pieņems lēmumu par atcelšanu, pamatojoties uz pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras skaitļiem, ko noteiks *Eurostat* 2015. gada pavasarī saskaņā ar EKS 2010, ir nepieciešami papildu pasākumi, lai kompensētu pensiju reformas elementus, kas saskaņā ar EKS 2010 vairs nesamazinās deficītu.
- (12) Gan Polijas iestādes, gan Komisija paredz, ka valsts kopējais parāds saglabāsies zem atsaucē vērtības – 60 % no IKP – visā attiecīgajā periodā. Saskaņā ar Komisijas 2013. gada rudens prognozi parāda attiecība pret IKP samazināsies no 55,6 % 2012. gadā līdz 51 % 2014. gadā, galvenokārt, ņemot vērā paziņoto pensijas fondu kapitāla nodošanu 8,5 % apmērā no IKP, un pēc tam 2015. gadā atkal nedaudz palielināsies, sasniedzot 52,5 %.
- (13) Lai līdz 2014. gada termiņam novērstu pārmērīgu deficītu saskaņā ar tajā brīdī spēkā esošajiem EKS 2010 noteikumiem un nodrošinātu tā ilgtspēju, pieprasīto papildu strukturālo pasākumu apjomam 2014. gadam vajadzētu būt vismaz 1,6 % apmērā no IKP papildus pasākumiem, kas jau iekļauti Komisijas 2013. gada rudens prognozē (kas saskaņā ar EKS 2010 ļautu uzlabot strukturālo deficītu par 0,6 % no IKP 2014. gadā). Ņemot vērā, ka daļa no korekcijas vajadzībām ir radusies pārejas no EKS 95 uz EKS 2010 rezultātā un ka turklāt tādi ikgadējie centieni (lielāki nekā tie, ko Padome pieprasījusi savā 2009. gada 7. jūlija ieteikumā (1¼ % no IKP) un lielāki nekā 1,3 % no IKP, kas pieprasīti Padomes 2013. gada 21. jūnija ieteikumā) radītu būtiskus

⁵

Saskaņā ar EKS 2010 šādi plānotās pensiju reformas elementi vairs nebūs izmantojami deficīta samazināšanas nolūkā: aktīvu vienreizēja nodošana 8,5 % apmērā no IKP 2014. gadā, aktīvu regulāra nodošana 2014. gadā (0,3 % no IKP) un 2015. gadā (kumulatīvā ietekme – 0,6 % no IKP). Tikai izmaiņām maksātāju skaitā, kuri veic iemaksas pirmajā pīlārā, būtu jāsamazinās saskaņā ar jaunajiem noteikumiem (0,2 % no IKP 2014. gadā, kumulatīvā ietekme – 0,4 % no IKP 2015. gadā). Tā kā, pamatojoties uz aplēsēm, pārejai uz EKS 2010 vajadzētu būt pozitīvai ietekmei uz IKP skaitļiem, šīs IKP palielināšanās paredzamā ietekmei uz fiskālajiem rādītājiem būs niecīga.

ražošanas zaudējumus brīdī, kad starpība starp potenciālo un faktisko ražošanas apjomu joprojām ir negatīva, ir atbilstīgi noteikt 2015. gadu kā termiņu.

- (14) Ņemot vērā lielo nenoteiktību par ekonomikas un budžeta attīstību, budžeta mērķis, kas ieteicams korekcijas perioda pēdējā gadā, būtu jānosaka tādā līmenī, kas ir krietni zem atsaucē vērtības, lai garantētu efektīvu un ilgstošu korekcijas īstenošanu noteiktajā termiņā.
- (15) Pārmērīgā budžeta deficīta novēršana līdz 2015. gadam atbilstu nominālā budžeta deficīta starpposma mērķiem, kas ir 3,9 % no IKP 2014. gadā (izņemot pensiju aktīvu nodošanu), un galamērķim 2,8 % no IKP 2015. gadā. Šo mērķu paredzētais strukturālās budžeta bilances uzlabojums ir 1 % no IKP 2014. gadā un 1,2 % no IKP 2015. gadā, ņemot vērā pasākumus, kas iekļauti Komisijas 2013. gada rudens prognozē, kas, pamatojoties uz EKS 2010 radīs strukturālās bilances uzlabojumu par 0,6 % no IKP 2014. gadā un 0,2 % no IKP 2015. gadā. Tātad ir vajadzīgi papildu pasākumi 0,4 % apmērā no IKP 2014. gadā un 1 % no IKP apmērā 2015. gadā papildus pasākumiem, kas jau ir iekļauti Komisijas 2013. gada rudens prognozē (izņemot pensiju reformas aktīvu nodošanu),

IR PIENĒMUSI ŠO IETEIKUMU.

- (1) Polijai būtu ticamā un ilgtspējīgā veidā jānovērš pārmērīgā budžeta deficīta situācija līdz 2015. gadam.
- (2) Polijai būtu jāsasniedz nominālā budžeta deficīta mērķis, kas ir 4,8 % no IKP 2013. gadā, deficīts 3,9 % apmērā no IKP 2014. gadā un 2,8 % no IKP 2015. gadā (izņemot pensiju reformas aktīvu nodošanas ietekmi). Pamatojoties uz Komisijas 2013. gada rudens prognozi, tas atbilst strukturālās bilances uzlabojumam par 1 % no IKP 2014. gadā un 1,2 % no IKP 2015. gadā.
- (3) Polijai būtu strikti jāīsteno jau paziņotie un pieņemtie pasākumi, vienlaikus papildinot tos ar papildu pasākumiem, kas būtu pietiekami, lai vēlākais līdz 2015. gadam ilgtspējīgā veidā novērstu pārmērīgo budžeta deficītu. Polijai būtu jāizmanto visi papildu ieguvumi budžeta deficīta samazināšanai.
- (4) Padome nosaka 2014. gada 15. aprīli kā termiņu, līdz kuram Polijai efektīvi jāīstenojas un saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1467/97 3. panta 4.a punktu jāsniedz detalizēts ziņojums par konsolidācijas stratēģiju, kas paredzēta šo mērķu sasniegšanai.

Turklāt Polijas iestādēm būtu i) jāuzlabo publisko finanšu kvalitāte, jo īpaši līdz minimumam ierobežojot izaugsmi veicinošu infrastruktūras ieguldījumu samazinājumus, rūpīgi pārskatot sociālos izdevumus un to efektivitāti; ii) jāuzlabo nodokļu atbilstība un jāpalielina nodokļu administrācijas efektivitāte, un iii) jāpadara publisko finanšu institucionālais satvars saistošāks un pārredzamāks, tostarp EKS standartiem pielāgojot valsts grāmatvedības sistēmā izmantotās definīcijas, nodrošinot pietiekami plašu piemērošanas jomu, uzlabojot uzraudzību budžeta izpildes laikā, nodrošinot pastāvīgu noteikumu attiecībā uz izdevumiem ievērošanas efektīvu un savlaicīgu uzraudzību, pamatojoties uz uzticamu un neatkarīgu analīzi, ko veic neatkarīgas struktūras vai struktūras, kam nodrošināta funkcionāla neatkarība no dalībvalstu budžeta iestādēm. Visbeidzot, lai nodrošinātu sekmīgu fiskālās konsolidācijas stratēģiju, būs svarīgi fiskālo konsolidāciju papildināt ar visaptverošām strukturālajām reformām atbilstīgi Padomes ieteikumiem, kas Polijai adresēti saistībā ar Eiropas pusgadu. Papildus 4) ieteikumā paredzētajam ziņojumam Polijas iestādēm vismaz reizi sešos mēnešos būtu jāziņo par panākumiem šo ieteikumu īstenošanā, kā arī tas jāapraksta atsevišķā nodaļā konverģences programmās, līdz pārmērīgais deficīts ir pilnībā novērsts.

Šis ieteikums ir adresēts Polijas Republikai.

Briselē,

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*